

Tomáš Moravec, Roman Štětina
If [training in materials and tools]
MeetFactory, Praha, 25. 8. – 11. 9. 2010

If [training in materials and tools] je aktuálním výtvarným počinem dvojice autorů, kteří se z času na čas setkávají na společných projektech. Roman Štětina (nar.1986) a Tomáš Moravec (nar.1985) patří k nejmladší výtvarné generaci. Oba svým způsobem intervenují do veřejného prostoru.

Roman Štětina provokativně pracuje s médiem rádia a světem specifického žánru – rozhlasové hry (Intervence do rozhlasového vysílání 2008 – 2009). Původně literární zvukové kompozice vrací do reálných každodenních situací. Jeho intervence do rozhlasových talkshow, jsou rafinovanými pomstami za povrchně vedené pořady, ve kterých moderátoři a moderátorky častokrát ani nerozeznají, jestli mluví s „živým“ nebo vymyšleným posluchačem. Prostřednictvím před-režírovaných telefonátů do moderovaných talkshow navrácí hlasům herců z rozhlasových her autenticitu živých bytostí.

Roman Štětina se i ve svých pozdějších videofilmech zabývá pohyblivou hranicí mezi fikcí a realitou. Jeho starší práce (Adresát neznámý 2007) spočívala v posílání ručně vytvořených pohledů – fotografií, z dnes už zaniklých vesnic na severozápadě Čech, jejich neexistujícím obyvatelům. Pohledy se vrátili autorovi s krátkou poznámkou – Adresát neznámý. Série videofilmů (Shootings 2009) je studií různých zobrazovacích aparátů. Autor se nechává natočit při odlišných způsobech zaznamenávání obrazu. Od černobílé až po digitální fotografii – jsou jednotlivé děje vsazeny do přesně promyšlené situace. Samotné snímání obrazu se tak stává hlavní postavou Romanových krátkých a trefných video skečů.

Tomáš Moravec ve svých předchozích pracích zasahoval do veřejného prostoru vizuálními prostředky. Pro opuštěnou nádražní halu Jižní předměstí v Plzni připravil videoprojekci, která citlivě manipulovala reliéfní výzdobu a vnesla do bezútesného místa nový poetický obsah v podobě nepatřičných znaků a symbolů (Stavy zástavy 2006). Dále pomocí epidiaskopu a přenosného elektro – agregátu nasvěcoval na zdi domů světelné kompozice, které osobitým způsobem komentují, otevírají, nebo ruší zažitá vnímání veřejného prostoru (Situace 2008).

Komornější ekvivalent hry s promítáním vymyšleného prostoru byla například jeho instalace v Galerii Petrohrad (Náhledy 2008), kde se návštěvníci mohli dívat na Tomášem vytvořené interiérové hádanky skrze miniaturní kukátka na diapositivu. Dalším médiem, se kterým si Tomáš Moravec úspěšně pohrává, jsou kinetické sochy, které získávají vtipným umístěním do neobvyklých kontextů. Divácky vděčná je jeho videoperformance v ulicích Bratislavy (Paleta, 2008), ve které upravil původně statický dřevěný objekt do podoby skateboardu na kolejích.

Jejich společné práce jsou pro změnu hravé a spontánní videoperformance, které jsou někdy úsměvné (telefonická věštba v přímém televizním přenosu: King of Magic 2009), jindy naopak dramatické metafory vztahu mezi uživatelem a jeho nástrojem (téměř kaskadérské kousky s automobilem: Propíchnout pláště / Puncture tyres 2010).

Pro galerii Kostka MeetFactory připravili oba autoři projekt, který je monumentem spolupráce v několika dějstvích. Jejich práce se skládá z důkladné přípravy, jíž důležitým výstupem je i fotografie na pozvánce k výstavě. Akce – která spočívá ve společné strastiplné cestě obou přátel z místa vzniku myšlenky až do galerie MeetFactory. A z výsledné instalace, která disponuje napětím i souladem zároveň. Fyzická energie kumulovaná v prostoru je zároveň konstruktivní i dekonstruktivní silou a demonstruje vzájemnou sounáležitost obou tvůrců.

Je poctou tvořivému přátelskému dialogu, který je nejenom pro tuto dvojici důležitým návodem na to, jak nepodlehnout nekritickému sebeobdivu a zaručeným prostředkem jak ustát všelijaká úskalí umělecké profese s úsměvem a ve zdraví.

Kurátor: Dušan Zahoranský